

Nr 265.

Ankom till riksdagens kansli den 26 november 1943 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en statens organisationsnämnd, m. m.
(3: e avd.)

I propositionen nr 366 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 8 oktober 1943, föreslagit riksdagen att *dels* besluta, att för ledning av organisationsundersökningar inom statsförvaltningen skall upprättas ett särskilt organ, benämnt statens organisationsnämnd, med i huvudsak den organisation och de uppgifter som framgå av vad chefen för finansdepartementet i nämnda statsrådsprotokoll anfört; *dels* godkänna av departementschefen angiven personalförteckning för statens organisationsnämnd, att gälla tills vidare från och med den 1 januari 1944; *dels ock* till Organisationsundersökningar m. m. å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

På förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 305 till årets riksdag anvisades (r. d. skr. nr 420) till Organisationsundersökningar m. m. under sjunde huvudtiteln för budgetåret 1943/44 ett reservationsanslag av 100,000 kronor. I fråga om *huvudinnehållet i omförmälda proposition* må här anföras följande.

Besparingsberedningen lämnade i en bilaga till sitt slututlåtande (SOU 1943: 13) en redogörelse för av beredningen igångsatta organisationsundersökningar inom statsförvaltningen. Undersökningarna hade inletts efter förebild från det enskilda näringslivet och inneburit en systematisk genomgång av de undersökta myndigheternas kontorsorganisation och arbetsprocedurer. Undersökningsarbetet hade bedrivits med anlitande av såväl statstjänstemän som experter från det enskilda näringslivet.

Undersökningar hade genomförts eller påbörjats i socialstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, tullverket, telegrafverket, kommerskollegium, pensionsstyrelsen, medicinalstyrelsen, patentverket, skolöverstyrelsen, lantmäteristyrelsen, statens reproduktionsanstalt, lotsverket, statens järnvägar och domänverket.

De hittills utförda undersökningarna hade varit av den omfattningen, att det sammanlagda årliga besparingsresultatet av vid undersökningarna framlagda förslag kunde beräknas till över 2 miljoner kronor, oberäknat besparingar i form av minskade byggnadskostnader.

Besparingsberedningen uttalade, att det vore utomordentligt angeläget, att det sålunda påbörjade rationaliseringsarbetet fullföljdes med all kraft och i vidaste omfattning, varvid särskilt underströks vikten av att arbetet utsträcktes även till det militära området, där betydande resultat syntes kunna uppnås. Undersökningarna inom förvaltningen hade tills vidare i huvudsak begränsats till kontorsarbete. Erfarenheterna från enskild industriell

drift talade för en utsträckning av undersökningarna även till statlig industriell verksamhet och till arbete av annat slag, som förekomme på olika håll inom förvaltningen.

För rationaliseringsarbetets fullföljande erfordrades enligt vad besparingsberedningen framhöll ett gemensamt organ, en organisationsnämnd, med uppdrag att i rationaliseringssyfte successivt genomarbeta samtliga civila och militära områden och att öva tillsyn över det rationaliseringsarbete som bedreves inom statens verksamhet. Nämnden borde arbeta i fria icke ämbetsmässiga former och hålla fortlöpande kontakt med rationaliseringen inom näringslivet. För att det fortlöpande rationaliseringsarbetet skulle erhålla önskvärd stadga borde nämnden, även sedan den slutfört sin engångsundersökning av ett verk fortfara att fungera som rådgivande i organisationsfrågor.

Statskontoret tillstyrkte förslaget om att organisationsundersökningarna skulle fullföljas genom en organisationsnämnd.

1941 års revisionsutredning framhöll likaledes, att nämnda undersökningar borde fullföljas i särskild ordning. Samarbete borde härvid ske med sakrevisionen.

Departementschefen framhöll bland annat, att erfarenheten från de av besparingsberedningen bedrivna organisationsundersökningarna syntes ha visat, att undersökningarna varit av icke ringa värde för rationaliseringsarbetet inom förvaltningen. Den för ändamålet uppbyggda organisationen borde bibehållas för fullföljande av de av beredningen igångsatta men ännu ej avslutade undersökningarna, inbegripet planerade men ännu ej påbörjade undersökningar inom postverket. Starka skäl talade för att undersökningarna utsträcktes även till andra verk, där kontorsarbete i någon mera betydande omfattning förekomme. Ett utvidgande av undersökningarna även till annan verksamhet än kontorsarbete syntes kunna leda till ökad effektivitet och på lång sikt till betydande besparingar. Inom sakrevisionens kompetensområde fölle otvivelaktigt även undersökningar av här berörda slag. Sakrevisionens organisation hade emellertid icke utformats med tanke på sådana undersökningar. I den mån revisionen funne anledning till dylika utredningar torde den för ändamålet få anlita särskild sakkunskap. Det syntes därför icke osannolikt, att den av besparingsberedningen för ändamålet uppbyggda expertorganisationen kunde bibehållas utan att någon dubblering uppkomme; den för rationaliseringsundersökningarna avsedda organisationen skulle i så fall bedriva särskilt utredningsarbete inom sitt arbetsområde med de speciella tekniska utgångspunkter som utmärkte sådana undersökningar men jämväl stå till sakrevisionens tjänst, i den mån revisionen funne anledning förorda rationaliseringsundersökningar på visst område. Den här berörda organisationsfrågan syntes emellertid kräva ytterligare övervägande, innan förslag i ämnet kunde föreläggas riksdagen och det förstärkningsanslag anvisas som kunde erfordras vid en utvidgning av undersökningarna utöver de verk inom vilka de redan upptagits. Den syntes få upptagas till prövning i ett senare sammanhang, sedan sakrevisionen kommit till stånd och en närmare avgränsning av dess arbetsuppgifter hunnit verkställas. Vid det fortsatta övervägandet av formerna för rationaliseringsarbetets bedrivande borde med anledning av överbefälhavarens skrivelse även prövas, i vad mån detta borde utsträckas till försvarsväsendet. Starka skäl syntes tala för att så borde ske. Om organisationsarbetet komme att omfatta icke endast den civila förvaltningen utan även försvarsväsendet, förstärktes skälen att för ändamålet bibehålla ett särskilt organ. Härvid lämnade dock departementschefen öppet huruvida det icke med hänsyn till försvarsväsendets speciella förhållanden kunde vara lämpligt att inom detta bedriva undersökningarna i viss mån fristående från undersökningarna i övrigt. Departementschefen ingick härefter på frågan om formerna

för fullföljandet av de av besparingsberedningen igångsatta, ännu ej avslutade organisationsundersökningarna samt förordade för ändamålet anvisande av ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Vad departementschefen anfört lämnades av riksdagen utan erinran.

I nu förevarande proposition har *departementschefen* anfört följande.

Såsom av det föregående framgår anförde jag vid anmälan av propositionen nr 305 till årets riksdag, att starka skäl talade för att de av besparingsberedningen bedrivna organisationsundersökningarna fullföljdes icke blott inom de verk, där sådana undersökningar redan påginge, utan även inom andra verk, där kontorsarbete i någon mera betydande omfattning förekomme. I likhet med besparingsberedningen ansåg jag även sannolikt, att ett utvidgande av undersökningarna till att omfatta jämväl annat arbete än kontorsarbete såväl inom den civila förvaltningen som inom försvarsväsendet skulle på lång sikt medföra betydande besparingar. Frågan om åt vilket organ sammanhållandet och ledningen av undersökningarna skulle anförtros, därest dessa komme att vidgas utöver sin nuvarande ram, ansåg jag böra bli föremål för ytterligare övervägande.

Hithörande frågor ha alltmör aktualiserats av önskemålet att snarast möjligt utvidga rationaliseringsarbetet till att omfatta även försvarsväsendet. Det är sålunda angeläget, att man vid det organisationsarbete som försiggår inom olika grenar av försvarsväsendet får tillgång till teknisk expertis som kan stå till tjänst med råd och upplysningar i syfte att främja en god driftsorganisation. Jämväl föreligger behov av att vid försvarets förvaltningsmyndigheter, förband, anstalter m. m. kunna anordna fristående organisationsundersökningar av den art som numera förekomma på olika områden inom näringslivet.

Den erfarenhet som vunnits vid besparingsberedningens hittillsvarande undersökningar i fråga om kontorsarbetet har visat, att det icke blott för utförandet av själva undersökningarna utan även för utnyttjandet av undersökningsresultaten är av vikt att ha tillgång till ett centralt sammanhållande organ med erforderlig kompetens och sakkunskap. Sedan organisationsundersökningarna inom ett verk slutförts, kan det vid sedermera inträdande förskjutningar i organisationen lätt inträffa, att nytillkommande arbetsuppgifter inpassas i vederbörande institutions verksamhet på ett sätt som väsentligt minskar resultaten av de gjorda undersökningarna. En kontinuerlig tillsyn och övervakning är med hänsyn härtill nödvändig för att organisationsundersökningarna skola erhålla full effekt. Inom det enskilda näringslivets driftsledningar har man numera i stor utsträckning uppmärksammat angelägenheten av att genom fortlöpande organisationsundersökningar arbetsmetoder och tekniska hjälpmedel vid varje tidpunkt hållas på en nivå, som ger bästa möjliga arbetsresultat.

Det torde icke vara lämpligt att anförtro den omfattande verksamhet, varom här är fråga, åt något redan inrättat organ. Visserligen ingår det i sakrevisionens uppgifter att verka för en rationalisering inom statsverksamheten, men det torde vara olämpligt att tynga revisionen med det vidlyftiga och utpräglat tekniska detaljarbetet med utförande och fullföljande av organisationsundersökningar inom hela förvaltningen. Vad särskilt försvaret beträffar, är det tills vidare icke heller avsett, att detsamma skall falla inom sakrevisionens verksamhetsområde. En uppdelning av organisationsundersökningarna mellan sakrevisionen och krisrevisionen, så att krisrevisionen finge åta sig undersökningarna inom försvarsväsendet, synes icke heller tillräddig. Under sådana förhållanden anser jag mig böra förorda, att för organisationsundersökningarna inom såväl civilförvaltningen som försvarsväsendet

inrättas ett särskilt organ, förslagsvis benämnt *statens organisationsnämnd*. Nämnden torde böra inrättas från och med den 1 januari 1944.

På nämnden bör ankomma att planera organisationsundersökningarna, anordna erforderliga utbildningskurser för organisatörer, följa de olika undersökningarna samt förmedla erfarenheter om lämpliga undersökningsmetoder, tekniska hjälpmedel m. m. från ett verk till ett annat. Vad särskilt undersökningarna inom försvarsväsendet angår torde dessa vara av den art och omfattning att det kan befinnas lämpligt att låta samarbetet mellan organisationsnämnden och försvarsmyndigheterna anknytas till en särskild organisationsavdelning, som får sig anförtrodd den närmaste ledningen av undersökningarna och till sitt förfogande får expertis från organisationsnämnden. Hur arbetsformerna härvid i detalj böra gestaltas torde få bli föremål för överväganden sedan organisationsnämnden kommit till stånd. Därvid bör även övervägas huru de av militära expeditionstjänstkommittén vunna erfarenheterna på lämpligt sätt skola kunna utnyttjas inom organisationsnämnden och dess organ samt i vilka former utredningsarbetet rörande den militära expeditionstjänsten skall bedrivas i fortsättningen.

Genom ett nära samråd mellan organisationsnämnden och sakrevisionen ävensom krisrevisionen kan ett utbyte av erfarenheter åstadkommas som bör bli av stort värde för erhållande av en allsidig belysning av rationaliseringsmöjligheterna inom förvaltningen.

För att bestående resultat skola kunna vinnas genom ett arbete av den art varom här är fråga måste undersökningarna bedrivas systematiskt så att materialet fullständigt genomarbetas. Det är givet, att ett dylikt arbete över hela statsförvaltningen kommer att taga lång tid i anspråk. En genomgång av samtliga förvaltningsgrenar, där sådant arbete förekommer att organisationsundersökningar böra företagas, torde sålunda komma att sträcka sig över åtskilliga år. Av skäl som i det föregående åberopats torde det även efter undersökningarnas avslutande vara nödvändigt att bibehålla ett organ som permanent övervakar, att statsförvaltningen hålles på en organisationstekniskt tidsenlig nivå.

Organisationsnämndens arbetsresultat bli i hög grad beroende av att nämnden får tillräcklig auktoritet och kompetens. För uppnående av detta syfte bör till ordförande i nämnden och ledare av undersökningarna utses en person med framstående sakkunskap och erfarenhet. Denne bör ägna sig åt nämndens arbetsuppgifter i samma utsträckning som brukar krävas av en verkschef inom statsförvaltningen. Med hänsyn till de krav som böra ställas på ordföranden synes denne böra tillsättas på förordnande för viss tid, högst sex år, med placering i hög löneställning, förslagsvis lönegraden C 15 civila avlöningsreglementet. I denna lönegrad är befattningen såsom generaldirektör och chef för telegrafverket placerad. Antalet ledamöter i nämnden, ordföranden inberäknad, synes böra utgöra högst sju. En ledamot bör vara en administrativt kunnig tjänsteman med uppdrag att såsom kanslichef helt ägna sig åt nämnden åvilande arbetsuppgifter mot ett arvode av högst 18,000 kronor för år. Till andra ledamöter än ordföranden och kanslichefen bör ersättning utgå med dagarvode enligt kommittékungörelsen, där ej särskilda uppgifter anförtros vederbörande och högre ersättning därför finnes böra ifrågakomma.

Besparingsberedningen har vid undersökningar i olika verk anlitat icke blott befattningshavare från det verk som varit föremål för granskning utan även tjänstemän, som deltagit i undersökningar i ett flertal verk, ävensom organisatörer från det enskilda näringslivet, de sistnämnda i regel ingenjörsutbildade. Det synes ur olika synpunkter lämpligt, att för undersökningarna i största möjliga utsträckning anlita vederbörande institutioners egna befatt-

ningshavare, bland annat med hänsyn till det ansvar för uppnående av bästa möjliga resultat av undersökningarna, som böra åvila även institutionsledningarna. Kostnader för skrivhjälp, expenser m. m. böra bestridas av vederbörande verk. För ledningen av undersökningarna inom olika förvaltningsgrenar torde det vara erforderligt att hos organisationsnämnden ha tillgång till ett antal sakkunniga organisatörer, som icke ha sin verksamhet helt anknuten till något bestämt verk. Antalet torde emellertid böra i möjligaste mån begränsas för undvikande av alltför stora kostnader och svåröverskådlighet i organisationen.

Hos nämnden anställd personal bör åtminstone tills vidare avlönas medelst arvode. Arvodena till personal med mera kvalificerat arbete än biträdesgörömål torde böra fastställas av Kungl. Maj:t. De avlöningsbestämmelser som enligt kungörelsen den 18 april 1941, nr 215, gälla för befattningshavare vid statens krisorgan böra i tillämpliga delar gälla även för hos nämnden anställd personal.

Vad angår de årliga kostnaderna äro dessa givetvis främst beroende av omfattningen av nämndens verksamhet. Preliminärt torde emellertid för ersättning åt nämndens ledamöter böra beräknas 50,000 kronor, för organisatörer och biträdeshjälp 100,000 kronor samt för omkostnader 30,000 kronor eller sammanlagt 180,000 kronor. Härvid har förutsatts, att eventuellt erforderliga särskilda arvoden till befattningshavare i de verk eller institutioner, som beröras av undersökningarna, skola bestridas från vederbörande verks eller institutions avlöningsanslag. Därest nämnden inrättas från och med den 1 januari 1944, torde medelsanvisningen å tilläggsstat för budgetåret 1943/44 kunna begränsas till 50,000 kronor med hänsyn till att för nämndens verksamhet även bör kunna användas återstående del av det belopp av 100,000 kronor, som anvisats till organisationsundersökningar m. m. å riksstaten för budgetåret 1943/44. Medelsanvisningen å tilläggsstat torde böra ske under nyssnämnda anslagsrubrik, dock att kristillägg till nämndens ordförande torde få bestridas från sjunde huvudtitelns anslag till kristillägg.

Utskottet.

Innevarande års riksdag beslöt under vårsessionen, att de av besparingsberedningen igångsatta organisationsundersökningarna skulle fullföljas, varvid förutsattes att de även skulle kunna utvidgas till att avse kontorsarbetet inom andra verk än sådana, där undersökningar blivit planerade av beredningen. Önskemålet att snarast möjligt utvidga rationaliseringsarbetet till att omfatta även försvarsväsendet har nu aktualiserat frågan om ett organ för undersökningarnas sammanhållande och ledning. Detta organ skulle få till uppgift att ej blott leda själva undersökningarna utan även beträffande verk, där sådana utförts, utöva den kontinuerliga tillsyn och övervakning, som i händelse av nytillkommande arbetsuppgifter erfordras för utnyttjande av undersökningsresultaten. För uppgiften föreslås ett självständigt organ, benämnt statens organisationsnämnd.

Utskottet vill erinra, att riksdagen under sistförflutna vårsessionen även beslutat inrätta ett permanent organ för sakrevision, vars arbetsområde i princip skulle omfatta all verksamhet, som helt eller delvis finansierades med allmänna medel. Riksdagen framhöll emellertid därvid, att detta organ borde utbyggas med viss försiktighet och tills vidare betraktas såsom en försöksinstitution. Avsikten var, att denna statens sakrevision skulle arbeta jämsides med statens krisrevision under den tid krisrevisionen kunde erfordras

dels för revisionen av de speciella krisorganen och dels för den sakliga granskningen av försvarsmyndigheternas ekonomiska förvaltning under nu rådande försvarsberedskap.

Såsom departementschefen i förevarande proposition uttalat, torde det vara olämpligt att tynga statens sakrevision med det vidlyftiga och utpräglat tekniska detaljarbetet med utförande och fullföljande av organisationsundersökningar inom hela förvaltningen. Med hänsyn härtill synes det utskottet mest ändamålsenligt, att den föreslagna särskilda organisationsnämnden kommer till stånd. Utskottet vill emellertid i likhet med departementschefen framhålla, att genom ett nära samråd mellan organisationsnämnden och sakrevisionen kan åstadkommas ett utbyte av erfarenheter, som bör bli av stort värde för erhållande av en allsidig belysning av rationaliseringsmöjligheterna inom förvaltningen.

Vid behandlingen av förevarande ärende har utskottet funnit anledning att efter överläggningar med finansdepartementet taga upp frågan om förhållandet mellan sakrevisionen och krisrevisionen till förnyad prövning.

En väsentlig uppgift för organisationsnämnden skulle enligt förslaget vara att bidra till rationaliseringsarbetet inom försvarsväsendet. Detta innebär ett överflyttande på denna nämnd av viktiga åligganden, som hittills ankommit på krisrevisionen. Till belysande härav må framhållas, att den inom krisrevisionen nyligen utförda omfattande undersökningen rörande handräckningstjänsten inom armén väsentligen bort ankomma på organisationsnämnden, därest denna varit inrättad. Nämnden torde väl ock få fortsättningsvis övertaga handläggningen av nämnda spörsmål, som i verkligheten innebär en av huvuduppgifterna för rationaliseringsverksamheten inom försvarsväsendet. Även vissa andra spörsmål, som krisrevisionen upptagit till behandling, torde av liknande skäl böra överflyttas på organisationsnämnden.

Vad angår krisrevisionens övriga arbetsuppgifter må framhållas, att — sedan krisrevisionen nu varit i verksamhet under nära fyra år — de av den förstärkta försvarsberedskapen föranledda särskilda förhållandena icke längre i samma grad som tidigare torde betinga en specialprövning av försvarsväsendet ur sakrevisionssynpunkt. I viss mån lika förhåller det sig med den granskning av de statliga krisorganen, som krisrevisionen har att utföra. Krisrevisionen har sålunda föranställt om mera ingående undersökningar av vissa större krisorgan, vilka redan slutförts eller äro avsedda att slutföras inom den närmaste tiden.

Det bör i detta sammanhang framhållas, att de båda olika huvuduppgifterna som ankomma på krisrevisionen — å ena sidan den allmänt ekonomiska granskningen av försvarsmyndigheternas förvaltning och å andra sidan revisionen av krisorganen — äga mycket ringa samband med varandra. Inom krisrevisionen har ock en särskild avdelning inrättats för den rent kamerala revisionen av krisorganen, vartill motsvarighet saknas för försvarsväsendets del. Experter och sakkunniga, som krisrevisionen i stor utsträckning anlitat, ha varit olika för de båda grenarna av revisionens verksamhet.

Med hänsyn till nu berörda förhållanden och då inrättandet av organisa-

tionsnämnden jämväl för sakrevisionens del torde föranleda en avlastning av vissa detaljuppgifter, har en sammanslagning av krisrevisionen med sakrevisionen redan nu tett sig möjlig att genomföra. En förutsättning för sammanslagningen torde dock vara, att revisionen av krisinstitutionerna förläggas till ett annat organ. Denna revision torde numera kunna begränsas och — i samband med en viss förskjutning av verksamheten över mot mera generella organisationsuppgifter — närmare anslutas till den till folkhushållningsdepartementet koncentrerade ledningen av krisförvaltningen.

Överföras krisrevisionens härefter återstående arbetsuppgifter på statens sakrevision, torde denna från början kunna ges en organisation i stort sett anpassad efter dess slutligt tilltänkta uppgifter. Detta skulle erbjuda ej oviktiga fördelar ur personalsynpunkt. Man skulle härigenom kunna undgå viss dubbling av tjänster med likartade arbetsuppgifter, särskilt inom den egentliga administrativa organisationen. Vidare skulle sakrevisionen kunna utnyttja den i krisrevisionen upptränade personalen för göromål, vilka ligga nära dem som personalen tidigare haft att fullgöra. Det lär även hava visat sig allt svårare för krisrevisionen att behålla och nyförvärva lämpliga arbetskrafter med hänsyn till att revisionen — liksom andra krisorgan — ju står inför en avveckling inom en obestämd framtid. Om krisrevisionen däremot — med undantag för kontoret för krisorganens revision — inflyttas i sakrevisionen, försvinna tydligen de olägenheter ur personalsynpunkt, som eljest torde uppstå av denna anledning. Det bör i detta sammanhang framhållas, att rekryteringen av personal för den fortsatta revisionen av krisförvaltningen bör i den mån så ur revisionens synpunkt befinnes lämpligt ske från krisrevisionen.

Även med hänsyn till lokalfrågan skulle en sammanslagning medföra vissa fördelar. Motsvarande gäller även i avseende å möbelanskaffning, kontorsutrustning m. m.

Det är givet att om sakrevisionen omedelbart skall i sig upptaga krisrevisionen, kommer sakrevisionens verksamhet till en början att jämförelsevis starkare inriktas på den militära förvaltningen än som normalt bör bli fallet efter den förstärkta försvarsberedskapens avvecklande. Detta torde emellertid icke vara till någon olägenhet. Det har nämligen från början förutsatts, att sakrevisionen skulle uppbyggas successivt. I den mån som försvarsberedskapen minskas och till slut bortfaller, bör personal kunna överföras från de militära till de civila uppgifterna.

Även om det framdeles kan visa sig lämpligt att — åtminstone delvis — organisera sakrevisionen utan hänsyn till en uppdelning av granskningen på å ena sidan civil och å andra sidan militär förvaltning, torde det bli lämpligt att till en början i huvudsak verkställa en fördelning av personalen efter dylika linjer. Det bör emellertid stå sakrevisionens ledning fritt att efter omprövning och vunnen erfarenhet även i nu berörda avseende bestämma om revisionens organisation.

Beträffande frågan om sakrevisionens utgiftsstat torde den del av krisrevi-

sionens anslag för budgetåret 1943/44, som återstår oförbrukad den 1 januari 1944 och som icke erfordras för finansieringen av den särskilda kontroll av krisförvaltningen, som här förutsatts skola komma till stånd, böra ställas till förfogande för sakrevisionen, att av denna disponeras jämte den å första halvåret 1944 belöpande andelen av anslaget till sakrevisionen. I fråga om avlöningen till den från krisrevisionen överflyttade personalen torde för vissa fall Kungl. Maj:t böra framdeles meddela närmare bestämmelser. Vad åter angår ledamöterna i sakrevisionens styrelse kan måhända på grund av sammanslagningen med krisrevisionen samt tillkomsten av organisationsnämnden bliva erforderligt att tillerkänna ledamöter, som mera konstant tilldelas mera tidskrävande arbetsuppgifter, ett något högre arvode -- eventuellt utan tillägg av dagarvode -- än ledamöterna i allmänhet.

Med hänsyn till de fördelar, som synes för handen med en sammanslagning av krisrevisionen med sakrevisionen redan under innevarande budgetår, har utskottet här velat lämna en utförlig redogörelse för de riktlinjer för en sådan sammanslagning, som enligt vad som framkommit vid samråd med finansdepartementet synas möjliga att följa. På Kungl. Maj:t torde få ankomma att överväga den här berörda frågan om en avveckling av krisrevisionen såsom särskilt organ redan vid början av sakrevisionens verksamhet.

Vad härefter angår vissa beträffande organisationsnämnden föreliggande löne- och anställningsfrågor synes det, såsom departementschefen framhållit, angeläget att till ordförande i nämnden och ledare av undersökningarna förvärva en person med framstående sakkunskap och erfarenhet. Denne bör även erhålla en auktoritativ ställning, jämställd med verkschef inom statsförvaltningen, och tillsättas på förordnande för viss tid. Med hänsyn till de krav, som böra ställas på ordföranden, torde erinran icke böra möta mot den av Kungl. Maj:t för befattningen föreslagna löneställningen. Ersättningen till kanslichefen bör utgå efter de grunder, som riksdagen fastställt för motsvarande tjänsteman vid statens sakrevision eller med ett fast belopp jämte ett procentuellt tillägg, motsvarande rörligt tillägg och kristillägg till statens befattningshavare. Med sådant tillägg bör dennes årsarvode vid nuvarande indexläge icke överstiga det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, 18,000 kronor. Till andra ledamöter än ordföranden och kanslichefen föreslås ersättning skola utgå med dagarvode enligt kommittékungörelsen, där ej särskilda uppgifter anförtros vederbörande och högre ersättning därför finnes böra ifrågakomma. Beträffande ifrågavarande ledamöter anser utskottet det kunna ifrågasättas, om dagarvode enligt kommittékungörelsen kan anses utgöra tillräcklig ersättning för arbetet i nämnden. Utskottet, som emellertid icke vill motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag, förutsätter att frågan härom tages under förnyat övervägande, varvid Kungl. Maj:t bör vara förhindrad att meddela de beslut, som därav må föranledas.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört får utskottet, som i övrigt ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts i förevarande proposition framlagda förslag, hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att för ledning av organisationsundersökningar inom statsförvaltningen skall upprättas ett särskilt organ, benämnt statens organisationsnämnd, med i huvudsak den organisation och de uppgifter som framgå av vad utskottet ovan anfört,

b) godkänna följande personalförteckning för statens organisationsnämnd, att gälla tills vidare från och med den 1 januari 1944:

Personalförteckning.

Befattning

Lönegrad

Tjänsteman å ordinarie stat:

1 ordförande och chef C 15

c) till *Organisationsundersökningar m. m.* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Stockholm den 26 november 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON,

Närvarande: se under utlåtandet nr 264.